

ผลของการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อ
ความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล

นางสาววราลี ถนอมชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2549
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF LITERATURE – BASED LANGUAGE PROVISION ON
KINDERGARTENERS ' PRE – READING ABILITY

Miss Waralee Thanomchat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Early Childhood Education
Department of Curriculum, Instruction, and Educational Technology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

491217

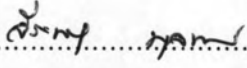
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อ
ความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล
โดย นางสาววราลี ถนอมชาติ
สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ

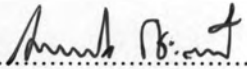

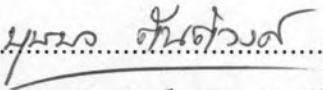
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จีระพันธุ์ พูลพัฒน์)

.... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ)

.... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ตันติวงศ์)

วราลี ถนอมชาติ : ผลของการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน
ที่มีต่อความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล (EFFECTS OF
LITERATURE – BASED LANGUAGE PROVISION ON KINDERGARTENERS'
PRE – READING ABILITY) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ. ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ,
140 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้
วรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล 3 ด้าน ได้แก่
การรู้จักองค์ประกอบหนังสือ การจดจำคำศัพท์ และการเข้าใจสถานการณ์

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กอายุ 5 – 6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2
โรงเรียนบ้านท่าเรือจ้าง จำนวน 50 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ใช้การจัดประสบการณ์ทางภาษา
โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน จำนวน 25 คน และกลุ่มควบคุมที่ใช้การจัดประสบการณ์ทางภาษา
แบบปกติ จำนวน 25 คน ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง 10 สัปดาห์ เครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล วิเคราะห์ข้อมูล
โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านสูงกว่า
กลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต..... วราลี ถนอมชาติ.....

สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*Dr. W. W. W.*.....

ปีการศึกษา 2549

4783731527: MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEY WORD: LITERATURE – BASED LANGUAGE PROVISION / PRE – READING ABILITY / KINDERGARTENER

WARALEE THANOMCHAT: EFFECTS OF LITERATURE – BASED LANGUAGE PROVISION ON KINDERGARTENERS' PRE – READING ABILITY.
THESIS ADVISOR: ASST.PROF.WORAWAN HEMCHAYART, Ph.D. 140 pp.

The purpose of this research was to study effects of literature – based language provision on kindergarteners ' pre – reading ability in 3 aspects : concept of book , word recognition , and situation comprehension.

The samples were 50 kindergarteners at the age of five to six years in Bantharuajang school. The samples were divided into two groups : 25 children each for the experimental group receiving the literature – based language provision and the control group receiving the conventional activities for 10 weeks. The research instrument was the test of pre – reading ability of kindergarteners. The data was analyzed by using arithmetic mean , standard deviation , and t-test.

The research result was found that after the field, the scores on pre-reading abilities of the experimental group were significantly higher than those of from control group at the .01 level.

Department : Curriculum, Instruction,

and Educational Technology

Field of Study : Early Childhood Education

Academic Year : 2006

Student's Signature : *Waralee..Thanomchat*

Advisor's Signature : *W. Hemchayart*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้ข้อคิด คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างดีเยี่ยมมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และสำนึกในพระคุณ จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ต้นติววงศ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณา ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์เกริก ยุ้นพันธ์ อาจารย์ ดร.ชลธิป สมาหิตโต และอาจารย์ปีพมา นาคะสนธิ ที่ได้ให้คำชี้แนะ ตลอดจนให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลชุมชนวัดหนองบัว และผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านท่าเรือจ้าง ที่ให้ความเมตตาและเอื้อเฟื้อสถานที่ในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอกราบ ขอบพระคุณ อาจารย์ศรัทธาภรณ์ สมรรถการ และอาจารย์ประภา อุดทน ที่ให้ความร่วมมือ ในการเก็บข้อมูลงานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณคณะครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ขอขอบคุณ คุณอารยา วานิลทิพย์ คุณกมลรัตน์ ก่อกาญจน์วงษ์ คุณนิลิตา อยู่อำไพ คุณลีลาวดี ชนะมาร และพี่ ๆ เพื่อน ๆ ทุกคน ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือ จนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ของผู้วิจัยที่ได้อบรมเลี้ยงดู ให้ความรักความห่วงใย และเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านการศึกษา รวมทั้งน้องชายที่คอยเป็นกำลังใจ ทำให้ประสบความสำเร็จในทุกวันนี้

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
1. พัฒนาการทางภาษาของเด็กอนุบาล.....	12
2. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาสำหรับเด็กอนุบาล.....	18
2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษา.....	18
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษา.....	19
2.3 กระบวนการเรียนรู้ภาษา.....	20
2.4 หลักการและแนวคิดในการสอนภาษา.....	21
3. การจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานสำหรับเด็กอนุบาล.....	24
3.1 ความหมายของวรรณกรรมสำหรับเด็ก.....	24
3.2 จุดมุ่งหมายของวรรณกรรมสำหรับเด็ก.....	25
3.3 ประเภทของวรรณกรรมสำหรับเด็ก.....	26
3.4 ลักษณะของวรรณกรรมสำหรับเด็ก.....	28

3.5 องค์ประกอบทางวรรณกรรม.....	29
3.6 คุณค่าของวรรณกรรมสำหรับเด็ก.....	30
3.7 การคัดเลือกวรรณกรรมสำหรับเด็ก.....	35
3.8 การจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน.....	37
4. ทฤษฎีการสอนอ่าน.....	43
4.1 ความหมายและความสำคัญของการอ่าน.....	43
4.2 พัฒนาการด้านการอ่านของเด็กอนุบาล.....	45
4.3 ลักษณะของกระบวนการอ่าน.....	46
4.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนอ่าน.....	48
4.5 ระดับความเข้าใจในการอ่าน.....	50
4.6 ลักษณะการอ่านของเด็กอนุบาล.....	51
4.7 การสอนอ่านสำหรับเด็กเริ่มเรียน.....	53
5. ความสามารถในขั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล.....	55
5.1 ความหมายของความสามารถในขั้นก่อนการอ่าน.....	55
5.2 องค์ประกอบที่มีผลต่อการพัฒนาความสามารถในขั้นก่อนการอ่าน.....	56
5.3 หลักสำคัญในการส่งเสริมความสามารถในขั้นก่อนการอ่าน.....	59
5.4 การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถในขั้นก่อนการอ่าน.....	61
5.5 การวัดและประเมินผล.....	62
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	63
2. ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	65
3. การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์.....	66
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	76
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล.....	77
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในขั้นก่อนการอ่าน 3 ด้าน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง.....	80

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
สรุปผลการวิจัย.....	82
อภิปรายผล.....	82
ข้อสังเกตในการวิจัย.....	86
ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้.....	87
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในระดับต่อไป.....	88
รายการอ้างอิง.....	89
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	96
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	98
ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	100
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ทางภาษา โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน.....	110
ภาคผนวก จ ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ทางภาษา แบบปกติ.....	129
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างภาพการจัดประสบการณ์ทางภาษา โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน.....	136
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	140

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยแรกเกิด – 6 ปี.....	15
2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในชั้นก่อนการอ่าน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง.....	65
3 สรุปวรรณกรรมที่นำมาใช้ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	67
4 การเปรียบเทียบวิธีการจัดประสบการณ์ทางภาษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	70
5 กรอบแนวคิดความสามารถในชั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล.....	71
6 กรอบโครงสร้างแบบทดสอบความสามารถในชั้นก่อนการอ่านของเด็กอนุบาล ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	73
7 การวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบความสามารถในชั้นก่อนการอ่าน ของเด็กอนุบาลก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	75
8 ระยะเวลาในการดำเนินการ.....	76
9 การเปรียบเทียบลักษณะของครูกลุ่มทดลองและครูกลุ่มควบคุม.....	76
10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถ ในชั้นก่อนการอ่านของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง.....	79

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1	พัฒนาการทางภาษาของมนุษย์..... 17
2	กรอบแนวคิดการจัดประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน สำหรับเด็กอนุบาลและการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบปกติ.....64
3	กรอบแนวคิดในการจัดประสบการณ์ทางภาษาสำหรับเด็กอนุบาล..... 66